

СЪОБЩЕНИЕ ЗА ПЕЧАТА

Относно Регионалната мрежа за ефективно използване на енергийните и водните ресурси (RENEUER)¹ в Югоизточна Европа

От 20 до 22 януари в София се проведе координационна среща на представители на Регионалната мрежа за ефективно използване на енергийните и водните ресурси в Югоизточна Европа (RENEUER). На срещата бяха представени всички страни, които участват в Пакта за стабилност – Албания, Босна и Херцеговина, България, Македония, Молдова, Румъния, Хърватия и Югославия. В срещата участваха и представители на страни и организации-донори и консултантски фирми – Пакта за стабилност в Югоизточна Европа, Икономическата комисия за Европа на ООН, Американската агенция за международно развитие, Министерствата на външните работи на Словения, Франция и Чехия, Програмата на ООН за развитие, Световната банка, Алианса за икономия на енергия (САЩ), Международният консултантски център по енергетика (Франция), Институтът за екологични стратегии (България). В срещата участваха също представители на новото Министерство на енергетиката и енергийните ресурси на Република България и на Изпълнителната агенция по енергийна ефективност към него.

Целта на координационната среща на участниците в RENEUER бе да утвърди концепцията за дейността и структурата на мрежата и на основата на приоритетните нужди и задачи на отделните страни да съгласува програма за работата през 2002 година. Проектът за програма бе обсъдена с участващите представители на страни и организации-донори и на консултантски фирми. Потвърдени бяха институциите и лицата, които ще осъществяват координацията на дейността във всяка от участващите страни и най-близките общи задачи. За координатор на дейността на мрежата у нас бе определен д-р инж. Люлин Радулов, директор на Черноморския регионален енергиен център и бивш министър на енергетиката, а за отговорен специалист Павел Манчев, програмен координатор в ЕнЕфект. По предложение на секретариата на Икономическата комисия на ООН за Европа (ИКЕ на ООН) функциите на Регионален координатор на RENEUER бяха възложени на д-р арх. Здравко Генчев, изпълнителен директор на Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект и зам.-председател на Ръководния комитет на програмата Енергийна ефективност 21 на ИКЕ на ООН.

Регионалната мрежа за ефективно използване на енергийните и водните ресурси бе основана на регионална конференция в София през 1999 г. по инициатива на общини и неправителствени организации от 5 страни от региона и веднага бе подкрепена от представители на правителствата, както и от Икономическата комисия на ООН за Европа, Американската агенция за

¹ RENEUER – Regional Network for Efficient Use of Energy and Water Resources. Произношението на английски език на краткото наименование на мрежата (RENEUER) напомня английската дума *renew*, която означава възстановявам, обновявам, възвращам (*renewer* – възстановител, обновител, възродител)

международно развитие, Инициативата за сътрудничество в страните от Югоизточна Европа (SECI), известна още като инициативата Шифтър, от Пакта за стабилност. В момента в мрежата вече участват всички страни от региона, които са включени в Пакта за стабилност.

През месец май 2000 г. в Женева инициативата RENEUER бе представена на Управителния комитет на проекта Енергийна ефективност 21 на ИКЕ на ООН и стана важна част от неговата програма за работа. По препоръка на Изпълнителния секретар на ИКЕ на ООН инициативата бе включена сред проектите на Пакта за стабилност за Югоизточна Европа.

Понастоящем в консумацията на енергия, горива и вода на единица национален продукт е 2-3 по-висока от средната за Европа. В региона все още липсват значителни инвестиционни проекти за повишаване на ефективността при използването на ресурсите. Пазарите във всяка отделна страна са малки и непривлекателни за големите инвеститори. В същото време енергетиките на страните от региона са подложени силен политически и икономически натиск за реформиране. Може да се очаква, че предстоящото закриване на първите четири блока на атомната електроцентрала в Козлодуй ще влоши енергийните баланси не само на българската енергетика, но и на района като цяло. Необходимостта от разработване и осъществяване на проекти за рационалното използване на енергията и водата става все по-актуално за всички страни от Югоизточна Европа и се превръща в предпоставка за обединяване усилията на всички страни в региона на различни равнища.

Стратегическа цел на RENEUER е създаването на адекватна нормативна и регулаторна рамка за производство / добив и консумация на енергия и вода, за изграждането на местни институции и кадри, за въвеждането на подходящи съвременни финансови механизми и за разпространяването на подходяща информация, за да се установи благоприятен инвестиционен климат за проекти за повишаване на ефективността при използването на местните ресурси. Мрежата ще постига целта си чрез активно сътрудничеството на местно равнище, съгласуване на интересите и постепенно уедряване на разпокъсаните местни пазари.

Създаването на мрежата е уникална по своя характер инициатива по следните причини:

- RENEUER е ориентиран към проблем, който е жизнено важен за всяка от страните в региона – недостигът на енергийни и водни ресурси отдавна се е превърнал от технически в политически проблем, а ефективността е важен фактор в стратегическото планиране на водния и енергийния сектори;
- сътрудничеството в рамките на RENEUER протича в регион, в който контактите между съседни страни често са били обременявани от исторически, етнически, верски и други предразсъдъци;
- RENEUER възниква “отдолу нагоре” и се осъществява с усилията на местни (общински) власти и организации, неправителствени организации и фирми.

Стратегическата програма на RENEUER съдържа следните 5 елемента:

1. Подкрепа за реформа в политиката. Участниците в мрежата си сътрудничат в разработването и осъществяването на принципите на реформата в политиката за по-ефективно използване на ресурсите и за опазване на околната среда в съответствие с политиката и практиката в Европейския съюз и с поетите международни задължения.
2. Изграждане на местен капацитет. С помощта на донорски програми в общините от региона се изгражда капацитет за въвеждане на съвременен планиране на ресурсите с най-малки разходи (интегрирано планиране на ресурсите) и за разработване и финансиране на конкретни инвестиционни проекти за повишаване на ефективността.
3. Финансови механизми. Със съдействието на международни финансови институции и консултанти се разработват подходящи механизми за финансиране на малки и средни инвестиционни проекти за повишаване на ефективността.
4. Подкрепа за бизнеса. Важна съставна част на сътрудничеството в рамките на мрежата е разработването на пакети от конкретни инвестиционни проекти за повишаване на ефективността при използването на енергийните и водните ресурси, които ще се предоставят на вниманието на донори, като същевременно активно се лобира за финансирането на проектите. Проучват се възможностите за създаване на бизнес инкубатори и иновационни центрове за насърчаване на бизнеса и за проникване на съвременни технологии, изделия и материали. Работи се по изграждането на електронен пазар на стоки и услуги в съответната област.
5. Размяна на полезна информация. Разпространява се информация за добри практики в страните от региона, издават се съвместни периодични и единични издания, поддържат се страници в Интернет и електронни пособия за насърчаване на бизнеса.

Участниците в координационната среща приеха конкретна програма за дейността през 2002 година, която понастоящем се съгласува и уточнява с донорите. Те потвърдиха подкрепата си за мрежата и за основните принципи и цели на дейността, като в приетия от тях Меморандум за разбирателство заявиха следното:

- RENEUER се основава на доброволно споразумение на представители на страните от Югоизточна Европа за сътрудничество, при което общините и местните власти и институции имат водеща роля;
- RENEUER допринася за устойчивото развитие и ефективното използване на енергийните и водните ресурси в страните от Югоизточна Европа в съответствие с политиката и практиката на Европейския съюз и в изпълнение на международните задължения на страните от региона към Рамковата конвенция на ООН за промените в климата (FCCC);

- RENEUER допринася за установяването и развитието на дълготрайно партньорство между местни организации в региона и стратегически инвеститори от Европа, САЩ, Канада, Япония и други високоразвити страни, както и с международни организации, като Инициативата за сътрудничество в Югоизточна Европа и Пакта за стабилност;
- RENEUER подпомага и активизира връзките между потенциални партньори от региона за осъществяването на местни и регионални инициативи за проникването на нови технологии, продукти, материали и ноу-хау за повишаване на ефективността при използването на енергията и водата, като разпространява информация и подпомага събития, проекти, изложби, мисии в региона и др.;
- RENEUER се подкрепя като полезен, навременен и значителен принос към политиката за мир и стабилност в Югоизточна Европа и за устойчиво развитие и растеж, като предпоставка за бъдещо интегриране на страните от региона в Европейските общности;
- Участниците насърчават пропагандирането на RENEUER сред съответни местни власти, държавни институции, научноизследователски центрове, фирми, неправителствени организации и международни донори.

Национален координатор за RENEUER:

д-р Люлин Радулов

980 6854 или 5490, вътр. 217; факс: 980 6855

Електронна поща: radulov@bsrec.bg

Специалист за контакт:

Павел Манчев

963 1714; 963 0723 или 963 2169; факс: 963 2574

Електронна поща: pmanchev@eneffect.bg

Секретариат на RENEUER:

www.reneuer.com

ЕнЕфект, Център за енергийна ефективност
Черноморски регионален енергиен център

Регионален координатор:

д-р Здравко Генчев

963 1714; 963 0723 или 963 2169; факс: 963 2574

Електронна поща: reneuer@eneffect.bg